

ERDÉSZETI UJSÁG

szak és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére

Előfizetési díjak:

Egy évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona

Pénzküldemények

Szászsebesi Ipar és Gazdasági Hitelszövetkezet
címére küldendő, Szászsebesen

Megjelenik minden csütörtökön

Felelősszerkesztő és kiadótulajdonos

PODHRADSKY EMIL

Hirdetési díjak:

Egyhasábos garmond sor vagy annak a helye
20 fillér. Ajánlközásoknál, eladás vagy vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fillér
Nagyobb s többszöri közlésű hirdetményeknél
mérsékelt díjak egyezség szerint

XII évfolyam

Szászsebes, 1908 december 3

49 szám

RÉGI PÉNZEK

aranyból és ezüsből megvétetnek

o o o jó árban o o o

SCHMIDEG ALFRÉD

Budapest, I. Maros-utca 7. szám.

Eddig 25 arany-,
ezüstérem s disz-
oklevéllel lett ki-
tűntetve o o

FARAGÓ BÉLA

Eddig 25 arany-,
ezüstérem s disz-
oklevéllel lett ki-
tűntetve o o

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

o o o

ZALAEGERSZEG

Ajánl legjobb minőségű tű- és lomblevelű famagvakat, szlavon tölgy-
makkot, gyümölcs- és műmagvakat, az összes erdősítéshez szükséges
tölgy, lucfenyő és minden egyéb lomb- és tűlevelű facsemetéket. Élő-
sövénynek: Ákác, Gleditschia Maclura Aurentiaca, amely áthatlan sö-
vényeket képez. Továbbá gyümölcsvadoncok, gyümölcsfák és rózsák.
100-féle legújabb és bőtermésű fajburgonya. Vadetetésre és gazdasági
célokra igen alkalmas csicsóka. Legmagasabb áron vásárol fenyőtobo-
zokat, tölgymakkot és lombfamagvakat. o o o

**Magyar magpergetőgyár. Erdészeti magnagykereskedés. Erdei
csemetekertek. Diszfenyőkertészet. Fajburgonya termelés. ≡**

Mintázott ajánlatokat kér. ≡ Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egyenruhákat és egyenruházati cikkeket,
polgári ruhákat, fehérneműeket, fegyve-
o o reket és töltényeket o o

a legjutányosabb árak mellett
és legjobb minőségben készít

BLUM SÁNDOR

udvari szállítója Őfelsége perzsa
császárnak, I. Péter szerb király-
nak és Wladimirovits orosz csá-
szári nagyhercegnek o o

BUDAPEST, VÁCI-UTCA 15.

Erdőtiszteknek és erdőaltiszteknek
előnyös részletfizetési kedvezmény

Nagyobb megrendelés esetén kíváratra mér-
tékelvétel végett a cég egy szabását saját
o o költségén bárhova elküldi

A vidéki megrendelésekre kiváló
gond lesz fordítva. — Legkisebb
rendelést is szívesen fogadunk.

Meg nem felelő áru a cég költségén vissza-
o o o küldendő. o o o
Mintázott árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Előnyös vadértékesítés!

Szarvas, dämvas, vadsertés, őz, nyul,
fogoly s egyéb lőtt vad értékesítését
minden mennyiségben elvállalom a
legmagasabb árak mellett o o

Azonnali készpénz elszámolás

o o Ajánlatokat kér: o o

Fodor Károly

o o bizományos o o

Budapest, központi vásárcsarnok

Állapítatott 1847.

Bräusweller János

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bármintve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Élő vad!

Élő foglyokat, fécánokat, nyulakat, őzeket,
szarvasokat, vad házinyulakat, uhukat, minden
másfajta állatokat magas áron vásárol

O. Frank Utódai Kreuzig és Högl

állatkiviteli és nagykereskedési háza, Wien
(Bécs) V-2. Einsiedlergasse 13. Telephon 598.
Szállít minden nem élő vadakat és más élő
állatokat első rendű minőségben.

A nyulak tömeges befogásához saját hálóit,
foglyok és fécánok szállításához saját ketre-
ceit bérmentve küldi és adja rendelkezésre.

Képes vételi árjegyzék ingyen
és bérmentve. o o o

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési díjak:

Egy évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona

Pénzküldemények

Szászsebesi Ipar és Gazdasági Hitelszövetkezet címére küldendő, Szászsebesen

Megjelenik minden csütörtökön

Felelősszerkesztő és kiadótulajdonos

PODHRADSKY EMIL

Hirdetési díjak:

Egyhasábos garmond sor vagy annak a helye 20 fillér. Ajánlköázásoknál, eladás vagy vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fillér. Nagyobb s többszöri közlésű hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint

XII évfolyam

Szászsebes, 1908. december 3

49 szám

Kérelem!

Az év végének közeledtével itt az ideje, hogy az eddig még elmaradt összes előfizetési díjak befolyjanak. A folyó hó elsején megejtett leszámolás szerint ezen a címen még 721 korona van kint 182 olvasónknál, miért is a Hitelszövetkezet kényszerítve volt ezeket külön levelezőlapon is felkérni tartozásaik beküldésére. Ilyen nehéz viszonyok között lapunkat csak a legnagyobb erőfeszítéssel s a szerkesztő szerény anyagi helyzetének teljes kiaknázásával voltunk képesek fentartani és azt — bár némi késésekkel — kiadni, felkérjük tehát itt is az illetőket, hogy a tartozásaikat még e hó folyamán okvetlenül rendezni sziveskedjenek.

A címzés kérdéséhez

Irtta: Vargha V. Antal uradalmi erdővéd.

A kedves lapunk folyó évi 47-ik számában fent irt cím alatt megjelent közlemény nagy mértékben megragadta figyelmemet s miután az abban foglaltakra némi megjegyzéseim vannak, engedtessek meg nekem is a tárgyhoz röviden hozzászólni.

Az említett cikkben a szerkesztőség s illetve annak írója nem ért teljesen egyet azokkal, akik az «erdőőr» címmel eddig nem voltak, vagy most sincsenek kibékülve. Hát őszintén szólva, magam is az utóbbiak közé tartozom s nem vagyok kibékülve az «erdőőr» elnevezéssel.

Kissé jobban a dolog mélyére tekintve, meggyőződhetünk arról, hogy ez az elnevezés sehogy sincs helyesen megválasztva, mert az «erdőőr» fogalma alá csak olyan embert vélünk vonhatónak, aki tisztán csak «őrzi» az erdőt s ügyel és

vigyáz arra, hogy abban idegenek, hivatatlanok kárt ne okozhassanak, azt akár tüzzel, akár legeltetéssel vagy bármi más módon épségében meg ne támadják, fejlődésében meg ne akasszák s terményeit jogtalanul el ne tulajdonítsák.

Az olyan erdészeti alkalmazottra tehát, aki az erdőnél tisztán csak ilyen hatáskörben mozgó foglalkozással van megbízva s szolgálata egyedül csak erre terjed ki, teljesen ráillik az «erdőőr» elnevezés, melylyel az meg is lehet elégedve, sőt a körülményekhez képest még büszke is lehet rá.

Ugyám! De hát hányan vannak köztünk olyanok, akiket gazdánk csak éppen abból a célból tartana, hogy csupán csak ezt a szolgálatot teljesítsük s másféle teendővel egyáltalában nem foglalkoztatna? Azt hiszem, hogy ilyet vajmi keveset lehet találni, nem különösen a szakképzetek között, akiket talán éppen az erdő őrzésénél használják legkevésbé.

A jól képzett szakembernek nálunk egészen más a működési köre s szaktudását inkább a kihasználás különféle nemeinél, az újraerdősítésnél és a mindenfajta műszaki munkáknál ha nem is mint önállóan szereplőkét, de mindenesetre mint az ezekben segédkezőkét veszik igénybe és értékesítik.

Ha munkálkodásunk különféle ágazatai közt felvetjük az arányt, bizony állithatom, hogy minden egyébből sokkal több jut ki nekünk, mint magából a szigorúan vett erdőőrzésből, mely utóbbi — természetesen csak a mi felügyeletünk

és ellenőrzésünk mellett — inkább az erdőkerülők és erdőcsőszök feladata.

Igaz, hogy a szakvizsgai bizonyítványunkon is ott ékeskedik az «erdőőr» jelző, bár ennek ellentmondani látszik magának a bizonyítványnak a szövege, amely egyebek közt ezt tartalmazza: «az erdészeti műszaki segédszolgálat teljesítéséhez szükséges ismeretekből megvizsgáltatván» stb., tehát nem az «erdőőrzési szolgálat» teljesítéséhez szükséges ismeretekből tesszük le a vizsgát, hanem inkább a «műszaki segédszolgálat» ismereteiből, természetesen csak azok, kik erre képesek vagyunk, mert bizony akárhány kapta meg és kapja még ma is velünk ugyanazt a bizonyítványt, dacára annak, hogy a «műszaki segédszolgálat» ismereteitől olyannyira távol van, mint Makó Jeruzsálemtől.

Véleményem szerint is nem csak jogosult, de teljesen indokolt az a kívánságunk, hogy a kétféle képesség közt vonassék meg a szigorú határvonal s a tisztán csak erdőőrzésre alkalmas egyének kapják az erdőőri szakvizsgálati bizonyítványt, azok pedig, akik a műszaki segédszolgálat ismereteiből is sikeresen levizsgáztak, hasonlóan a gépkezelőkhöz, «oklevelet» nyerjenek, ennek alapján pedig a csak erdőőri bizonyítvánnyal rendelkezők ne legyenek alkalmazhatók olyan helyeken, ahol műszaki segédszolgálat teljesítése is napirenden van, míg az ebből vizsgát tett egyének — abban az esetben, ha tudásuknak megfelelő állást nem kaphatnának, —

ugy az erdőőrzésnél is érvényesülhessenek.

Fontos szolgálatunk mivoltánál fogva már eddig is megkaphattuk volna az «alerdész» címet, anélkül, hogy ezzel az erdőtisztek tekintélyén sérelem esett volna, mert hiszen a tőlünk való megkülönböztetésül nekik meg volt az erdész, főerdész, erdőgondnok, erdőmester, erdőtanácsos stb. címük. Most, hogy eddigi címeik az erdőmérnöki és más címekkel felcserélődnek, valóban kíváncsian várom, hogy nekünk meg fogják-e adni a minket méltán megillető címet, hozzá juttatván ezzel ahoz a tekintélyhez, melyre nem csak az erdei munkásokkal, hanem egyáltalában a köznéppel szemben már a szolgálat érdekében is olyannyira szükségünk van.

Igaz, hogy a cím megfelelő jövedelem nélkül vajmi keveset ér s azt a régi latinok azzal jelezték, hogy: «titulus sine vitulo», de hát még kevesebbet ér az, ha nincs sem tekintély, sem jövedelem. A tisztességes jövedelem ugyan a mai korban megszokta hozni a tekintélyt is, de ha már ezt nem akarják megadni azért, mert pénzbe kerül, adják meg legalább a tekintélyvel járó helyes címzést, mely semmibe sem kerül.

Nekünk mindenesetre törekednünk kell arra, hogy jogunkat ezen a téren is kivívassuk s ezért valamennyiünknek kötelességünk lapunk zászlója alá sorakozni s azt minden tőlünk kitelhető módon támogatni, mert ez az egyedüli orgánus, amely az anyagiak mellett személyi érdekeinkkel is törődik s azokkal folyton behatóan foglalkozik.

AZ „ERDÉSZETI UJSÁG“ TÁRCÁJA

Téli pillanatképek.

Irta Bársony István. — A «Bp. H.» után.

(Folyt. és vége)

Az ember megy a hold felé s a hold megy az erdő felé. Az erdő ellenben mintha mindakettőjükkel szemközt jönne, ámtár egy mozdulása sincsen.

Ilyen az érzéki csalódás. A végtelen fehérség boldontitása ez, amit ilyenkor, hófödte mezőn, könnyen tapasztalunk. Állunk, ácsorgunk egy helyben és a hó mindent megmozdít előttünk, körülöttünk, amire ránézünk. Gyöngye szemmel, gyöngye lélekkel, nagyon is hamar látjuk így.

A káprázat teszi. De hogy épp ilyen holt világban cselekszi, ahol semmi sem mozdul, minden dermedt...

*

Az erdő jön, jön, a nagy, nagy fák előre hajolnak, nagyot lépnek; — annál bizonyosabb, hogy közeled-

nek, mert hisz' a hold már kezd mögéjük kerülni, ám-bár felettük van.

Minthogy a merev, halott hold oly mozdulatlan: mi lehet más, minthogy a fák sietnek?!

S az ember egyszer csak ott van a fák előtt, a fák alatt, a fák közt.

Ott megáll s hallgatódzik.

*

Hallgatja a semmit, ami a lombtalan ágak közt lakik és még csak nem is sóhajt, minthogy a szél legkisebb fia is alszik e pillanatban.

De éppen ez a nagy és teljes szélcsend okozza, hogy valami más hallik el idáig, ami különben hasonlítana a hulló száraz galy roppanásához.

Ropog valami odabent; halkan, de mégis ropog. Nem a hó, mert annak még nem jött meg a szava. Előbb meg kell fagynia keményre, merevre. Hanem csakugyan galy töredezik és száraz levél zörög, amint az alacsony cseréget szétfeszítgeti valaki.

Olyan világos van, mint nappal és a nagy fa

Mentsük meg lapunkat!

Az utóbbi pár héten át ismételtén rámutattunk arra a szomorú körülményre, hogy lapunkat az évről-évre megismétlődő és legnagyobb részükben soha be nem hajtható előfizetésidő hátralékok a bukás szélére sodorták.

Szomorú dolog az, hogy két olyan nagy testület, mint amilyen az erdészeti és vadászati altiszti, megengedi, hogy az egyedüli lap, amely érdekeit önzetlenül és buzgón szolgálja, nem képes magát olvasói támogatásával fentartani, holott annak tizennégy évi fennállása után felvirágoznia, hatalmassá lennie kellett volna.

Oka ennek a mélyen elszomorító dolognak az a véghetetlenül nagy közönyösség, melylyel az erdészeti és vadászati altisztek legnagyobb része magát a saját érdekei irányában viseli. Az önérték, a személyi ambíció a legtöbbször teljesen hiányzik s ha meg van a — bár szegényes — mindennapi kenyere, nem törődik azzal, hogy ezenkívül még más emberi jogai is lennének, a melyeket ki kellene vívnia s hogy ezekért érdemes is lenne hozni némi csekély anyagi áldozatot. Ebben a tekintetben bizony sokan nagyon mögötte állanak a legutolsó napszámosnak is, aki verejtékkel szerzett garasait szívesen odaadja arra a célra, hogy az érdekeit védő szocialista lapot fentartsa.

Igaz, hogy vannak — bár kevesen — lelkes harcosai is a közös érdekeknek, akik készek áldozatot hozni abból a célból, hogy ezeknek az érdekeknek most egyedüli védőjét, lapunkat továbbra is fenntartsák.

Az ilyen lelkes hiveink közül kettő mindjárt a módot is megmutatja, hogy miképp lehetne a lapot a bukástól megmenteni. A következő tanácsot irta ugyanis az általa bebüldölt utalvány szelvényre:

Ha ilyen gyengén állunk lapunkkal, amint azt írni tetszett, tessék egy-egy utalványt mellékelni minden

laphoz és 2 koronára kitölteni, mert mindenkinek kötelessége kisegíteni a saját érdekében egy olyan lapot, amely csak miérettünk él és létezik. Két koronával sem gazdagabb, sem szegényebb nem lesz senki, de az egyetlen szószólónk meg lesz mentve.

A valóban nemesen gondolkozó kartársunknak teljesen igaza van abban, hogy a két koronával senki sem gazdagodik meg, de el sem szegényedik és ha ennyit lapunk minden olvasója (talán az olyan is, aki ugyan nem előfizető, de másnak a szívesességéből azért olvassa a lapot) megtenné, biztosítva lenné lapunknak fennmaradása.

A másik kartársunk azt ajánlja, hogy bocsásson ki lapunk 5—6 koronás kötvényeket, amelyek azután bizonyos idő alatt kisorsolás útján a lap jövedelméből visszaváltatnának s így az, aki ilyen kötvényt vásárolna, nem adományt, hanem csak kölcsönt nyújtana a lapnak. Azt hiszi, hogy ilyen kis összegű kötvényből pár százat el lehetne helyezni, mert annak vevője nem csak hogy pénzét nem vesztené, hanem a lapunk felsegítése által még mindnyájunk közös érdekének jó és hasznos szolgálatot is tenne.

Egyes lapoknak ilyen módokon való fenntartása nem új dolog, sőt a szocialisták és nemzetiségiek lapjai jóformán mind ilyen áldozatkészségnek köszönhetik fennállásukat, mert a sok fillérből éveken át sok ezer korona halmozódik fel, az adományt pedig alig érzik meg az azt nyújtók.

Jól tudva azt, hogy abban az esetben, ha lapunkat most elbukni engedjük, az soha többé feléledni nem fog s az erdészeti és vadászati altisztek személyi érdekeinek védője nem akad, mindkét tanácsot elfogadjuk s lapunk jövő számához becimzett utalványlapokat fogunk mellékelni, amelyeken mindenki tetszés szerint beküldheti a lap felsegítésére szánt összeget: vagy a 2 korona segélyt, vagy pedig a 6 korona kölcsönt.

mellett lapuló ember mindent lát. Hogy hall is, azt épp a mozdulatlanlansága bizonyítja.

Ámbár tél van, hideg van, ő mégis nyitott szájjal figyel, hogy jobban halljon.

S a galyszövedék közül a tisztásra jön ki egy szarvas.

*

A világos este, ami éjszakának is beillik már, itt, a fák között, sötét. A szarvas is sötét s amint a fejét és a nyakát megvilágítja a föltozkodó hold; valami olyan van rajta, mint a bronz szobrokon.

Se nem lát, se nem hall, hisz' nincs mit. Csak érez. Csalhatatlan szimattal fordul a gyanus fának s a következő pillanatban már robajló szökéssel tűnik el.

Most indult ki a mezőre, ahol a hó alatt rejlik számára az élet, a legelő.

A kétlábnyi havat széjjelkaparni semmi neki; és aztán a nehéz munka árán következik a — kenyér.

*

Most már négy hónapon át mindig így lesz. Ha

korai a tél és a hó a hóra hó esik: a szegény erdei vad jobban megdolgozik a falatjáért, mint a kőhordó napszámos.

Borzasztó az!...

Egész éjszaka talpon és minél dermesztőbb annál inkább talpon; a zord téli szél nem enged pihe-nést, megnyugvást; a mozgás az egyetlen, ami a meg-gémberedett tagok rugalmasságát óvja. Jönni-menni, újra jönni-menni, még pedig örökké figyelve, neszesen, nehogy meglepetés és veszedelem érje. Szélnek szem-közt, — mert ez a legbiztosabb, — így a szimat min-dent elárul. S a legkisebb gyanus jelre neki az éjsza-kának, a sikságnak, az erdőnek; amerre legkevésbé aggasztó a menekülés útja...

*

Tessék ezt elképzelni ott, ahol farkas van.

Farkas már sok helyütt nincs, ahol nagy erdők kínálkoznának neki. De Máramaros még a farkasok igazi hazája; és a legszebb szarvasok is onnan valók.

Tessék elképzelni egy máramarosi telet, négy, sőt

Az utóbbit beküldők azután megkapják a sorszámmal ellátott kötelezvényt. A kötvényekből — ha ilyenek nagyobb számban lesznek — minden félévben 5—5 százalék kerül kisorsolásra s amelyek sorszámai kihuzatnak, azok értékét a tulajdonosok visszakapják.

Nem füzünk ugyan valami vérmes reményeket ehhez a mentési módhoz sem, csak azért teszünk vele kísérletet, hogy ne érhesse az a vád, hogy nem tettünk meg minden lehetőt, sőt majdnem lehetetlent is lapunk megmentésére.

A legutóbbi hetekben minden olvasónk kapott a szerkesztő nevére becimzett postautalványt; ezeket is fel lehet használni erre a célra, csak a szelvényen kérjük jelezni a küldemény mivoltát. Akik így előlegesen már most megteszik ezt, attól az újabb költségtől mentenek meg, amely az utalványok beszerzésével jár.

Az eredmény majd meg fogja mutatni, hogy ezt a reményünket sziklára vagy csak homokra építettük-e. A lap sorsa most olvasóink kezébe van téve, ám lásák ők, hogy megmentik-e, vagy pedig bukni engedik.

A villámcsapás

A villám hatásában igen különböző módon nyilvánulhat, aszerint, amint más és más tárgyat talál. A villám tulajdonképpen a különböző elektromos feszültségek kiegyenlítődési folyamata, melyek rendszerint a legrövidebb uton s ama tárgyakon át mennek végbe, melynek ellenállása legkisebb. Leginkább tehát hegy-csúcsok, magasan fekvő emlékoszlopok és fák, tornyok és kémények vannak a villámcsapás veszedelmeinek kitéve. Egyáltalában minden jó vezető különös vonzóerőt gyakorol reá, azonban ha becsapása közben szigetelő, azaz rossz elektromosság-vezető utját állja, azt az szétforgácsolja, szétrombolja. (Ebben rejlik az elromlott, megszakadt, elrozsdásodott villámhárító vesze-

delmes volta is.) Ily esetekben megesik, hogy a villám átugrik a legközelebbi jól vezető tárgyakra, avagy ilyenek hiányában átüti, átluggatja a szigetelő ellenállókat.

Mekánikai hatásain kívül érdekesek még a villám hőhatásai is. Gyakran tapasztalhatjuk, hogy míg az egyik pusztán roncsol, addig a másik villám pillanat alatt lángba borítja a gyúlékony anyagot. Mennél nagyobb valamely tárgy ellenállása, vagyis mennél kisebb a keresztmetszete, annál erősebben hevíti fel a villám. E hatásából sikerült már a villám intenzitását is kiszámítani, amelyet Siemens szerint egy másodperc alatt néha ötezernégyszáz lóerőre tehetünk. Az ilyen hatalmas destruktív és perzselő erejű elektromos kisülés a legellenállóbb kőzetet is képes pozdorjává zuzni s felületét megolvasztani.

Nem tekintve a telefon- és táviróhálózatban okozott mágneses zavarokat, igen érdekes még a villámcsapásnak a növényzetre való hatása is. A megfigyelések és kísérletek szerint legtöbbször a magasan, az égbe nyúló, lombos és a földben kiterjedt gyökérzetű fák nyújtják a felhőzet és a földfelszín elektromos kiegyenlítődéseinek legjobb eszközeit. Különösen a kevés gyanta- és olajtartalmu, továbbá a kiszáradt, korhadt, lombtalan és a zivataros fellegetek legjobban megközelítő fák vannak a villámcsapás veszedelmének kitéve. Igen gyakori eset, hogy a villám nemcsak egyetlen fát gyújt, hanem kiterjedt erdőségek fölött számtalan ágra oszolva, több egymástól teljesen különálló fát is ér. Ilyen esetben az okozott kár nem olyan nagy, mert a villám ereje a megoszlás által tetemesen csökken, így a pusztítása nem helyrehozhatatlan. Ha azonban a villám így szerte ágazva, mintegy sugárkévét alkotva egy embercsoportot talál, lévén szervezetünk kisebb ellenálló képességű, bizony nem egy ízben akárhányszor igen súlyos sérüléseket, sőt többeknek halálát is okozhatja, amint azt például katonai gyakorlatok alkalmával

öt hónapon keresztül, egyvégben, súlyosbitva a farkasok hadával.

Amelyik szarvas ezt tuléli és tuléli mindaddig, a míg az erdők királyának méltó disze nem ékesíti fejét: az megérdemel egy — golyót.

Az ember tovább megy és most már biztos ösvényen halad; hisz' itt az erdő, amely némán is beszédes.

Ugyanaz a fa és bokor most is ugyanott van, — nem úgy, mint a síkon, ahol semmi sincs, amire emlékezni lehet.

A hó itt is csak hó, de az ösvények s a nyílások hiába egyformáu fehérek, mégis a régiiek, ugyanoda visznek, ahova azelőtt.

Itt a magános ember szinte vidáman lépked. Még rá is gyújt. A pipa jó társ, hű társ; aki pipázik, az nincs egészen egyedül; a sercegő dohány, a karikázó füst, a dohány illata, a cserép melege, a pipaszár ize, — már akármilyen is, — mind olyan valami, ami el-

foglalja és különösen pedig szórakoztatja az embert.

A csönd itt még nagyobb, mint a pusztán. Ott a fásor felől varju szólott; a magasban vadlud geggent; a távolban, a bogáncsos tájon, tengelic pittyegett.

Itt minden hallgat, mint a sir.

A mély erdőnek ilyenkor nincs szava.

A vad madár, — a cínke, az ökörszem, a fekete rigó, a fakopáncs, a szajkó, — aki itt itthon van, most mind éjjeli tanyáján rettegi, hogy nem lepi-e ott a vérszopó rém, aki ilyenkor vadászik.

S az ember, aki a puha hóval borított ösvényen nesztelenül ballag, halk zörrenésre figyel, ami a bokrok sűrűjében akár surranó rókától, akár nyesttől eredhet.

Ott kint, a síkon, sötét árnyék lapul a hóhoz, ugy csuszik rajta, hasmánt, hogy egy fekete folthoz közelítsen, amely a hómezőn mozdulatlanul várja az éjnek mulását.

A lopódzó árnyék egy vadászó róka s a fekete

tapasztalhatjuk. Az emberi szervezetben a villámcsapás hatása elsősorban az idegrendszerben és az izomzatokban érvényesül s itt bénulásokat és érzéketlenségeket okoz. Ha főképpen az agy szenvedett sérülést, akkor a bénulás és érzéketlenség fokozatosan megszűnik, a mint az agy az előidézett kábultságból mind jobban magához tér. Ha ellenben az agy nem szenvedett, hanem csakis a vezető idegszálak és az izomzat, akkor az érzéketlenség hamarabb szűnik meg, mint a bénulás. Sokkal komolyabbak a következmények az egész idegrendszer megrázkódtatása esetén, mert ilyenkor a teljes gyógyulásra többé nincs remény. Az emberi test felületén a villám zúzódásokat és perzseléseket idéz elő, bár gyakran fordul elő az is, hogy külső látható nyomot nem hagy, ilyenkor a halál okát pusztán csak a megolvasztott fém tárgyak, mint pénz, kés, óra, gombok árulják el. Igen sokszor érthetetlennek tűnik fel, hogy a villám, bár az embert közvetlenül nem sújtja, mégis, ha a közelében csap le, földhöz vágja és nem egyszer halálát is okozza. Így például a nyáron éjnek idején történt, hogy a villám becsapott egy falusi házba és fel is gyújtotta. Ott, ahol a villámcsapás a ház falát megrepesztette, tehát ahol lefutott, aludt a ház asszonya, kit az ágyból vagy két és fél méternyire a szoba közepébe dobott, az asszonynak azonban rövid ideig tartó aléltságon kívül semmi számbavehető baja nem történt.

A villámcsapások krónikájában számos ilyen, sőt eme talán komikusnak látszó jelenetnél gyászosabb kimenetelű esetet is ismerünk. Az enemű villám magyarázatát abban leli, hogy az elektromos kiegyenlítődés folyamán egyszerre s nagymennyiségű elektromosságot von el a környezetétől, tehát az áramlás folytonossága hirtelen megszakad és indukált áramok keletkeznek; a villám tehát közvetve, ezek útján hat.

Még csak egy, laikusoktól valószínűleg többször hallható kérdésre adjunk feleletet. Miért nem csap a

villám robogó vonatba? A magyarázat igen egyszerű: azért nem, mert a vasuti hálózat a föld legkiterjedtebb és legjobb villámhárítója. A sok ezer méterföldre nyúló sínparók ugyanis a légköri elektromosságot oly kitűnően vezetik, hogy a villám képződésére alkalmas elektromos feszültségkülönbség nem jöhet létre. A vezetést még elősegítik a sínek mentén húzódó táviró- és telefon-drótok is, melyekbe a villám a jó vezetés miatt szintén nem csap be s ha a táviróállomásokon zivatarok alkalmával a fel- és leadókészülékekben nagynéha mégis zavar támad, az jórészt a közeli villámcsapás következtében létrejövő, indukciós áramoknak tulajdonítható, amelyek vannak olyan erősek, hogy a műszerek egyes alkatrészeit megolvasszák és az állomások közti érintkezést megszakítják.

Tömörüljünk egy zászló alá, érdekeink megvédésében csak úgy tehetünk kellő lépéseket!

HASZNOS TUDNIVALÓK

A téli költés. A tojás mostani nagy ára mellett a téli költés csakis azoknál a tenyésztőknél járhat kellő anyagi eredménnyel, a kik nem laknak tulságosan messze a városoktól. Föltéve ugyanis, hogy a költés és a csibenevelés minden tekintetben sikerül, a csibék a távolság miatt nem értékesíthetők elég jó áron, mivel egyrészt a szállítást is meg kell fizetni, másrészt pedig az elevenen küldött csibék közül nagyon sok elpusztul a hosszú uton. Azért a nagyobb forgalmu városoktól távolabb lakó tenyésztők okosabban teszik, ha télen csak tojás-hozamra dolgoznak s csak kora tavasszal költetnek. A kora tavasszal költött csirke ugyanis mint tenyészanyag nagyon értékes, a tenyésztésre alkalmatlan pél-

holt egy farka fogoly, amely fejjel befelé fordulva, sűrűn egymáshoz simulva melegszik, annyi helyen, hogy egy jókora szakajtókosárral az egészet be lehetne fűdni.

A rókát finom szaglása csalja erre, a sima-puha havon, amelyen a legcsekélyebb zaj nélkül közeledhet. Csakhogy van Isten, aki az ártatlanokat védi.

A vörösbundás hóhér elől egy megriadt nyul vágtat egyenesen neki a gyanutalan fogolyfalkának és rémült ugrással úgy toppan közéje, hogy ahány, annyi-felé kap szárnyra s ijedt csirregéssel rebben széjjel.

Az erdőben bagoly szól, vontatva.

Elnyújtott sirása inkább panasz, semmint ijesztgetés volna.

Az ember hallgatja s megborzong rá, pedig már ezerszer hallotta.

De mikor ezt a hangot nem lehet megszokni.

A főljáró lélek sirása az; még a holdvilág is mintha megremezzenne tőle. Vagy csak az a tengernyi köd tette, amely éppen alája került s mintha elevenséget varázsolt

volna a halottba, legalább addig, amíg ott uszott alatta.

*

A fák közt valami csillog messziről.

Mintha a Szent János bogarak között is akadna már kísértetutat járó.

Fénylik valami, meg eltűnik a gyöngye csillanás. Azután megint jobban, mind közelebből látszik.

Egyszer csak megvakkan egy éber házörző, az erdő közepén.

— Itthon vagyunk, — mondja a határjáró vadőr és fűtyent a kutyájának.

Bizalmasan enyelegve egymással, közelednek. Az ajtó nyitva; a tüzhelyen hatalmas hasábfá ég, ropog. Az asszony ott áll az ajtóban és erős, szálás, szinte férfias alakjának sötét körvonala látszik, ahogy neki-támaszkodik a falnak.

Az arcából semmit sem lehet látni, mivel háttal van a tűznek. De a hangja fiatal és meleg, amikor az urát köszönti.

*

S odabent nemsokára szép tavasz, meleg nyár van.

dányokat meg tavaszal, mikor a téli készlet már elfagyott, a tavaszi pedig még nem nagy, jó áron lehet értékesíteni. A városokhoz közel lakó tenyésztők nagyon célszerűen teszik, ha téli költségre rendezkednek be. Decembertől kezdve február közepéig nagy ára van a rántani való csirkének, mivel pedig az ár a kereslet és kínálat szerint alakul, a városi tenyésztő mindig kivárhhatja a legmagasabb árat, a mit csirkéiért kaphat. Ha nagy tömeg kerül eladásra, az árak lemennek, s akkor a városi tenyésztő nem viszi piacra a csibéit, hanem kivárja a jobb alkalmat. Csakis úgy lehet jövedelmező a csibe és egyáltalában a baromfitenyésztés, ha mindig alkalmazkodik a tenyésztő a külső viszonyokhoz s ezek szerint állapítja meg, hogy mire alapítsa baromfitenyésztének a jövedelmezőségét.

A répaetetés és a tej zsirtartalma. Régi tapasztalat igazolta már, hogy ha a répát levelestül etetjük fel, a tej zsirtartalma növekedik. Ha csak répaleveleket etetünk, akkor oly zsirdus lesz a tej, hogy hasonló zsirtartalmat még fiatal lóhereetetéskor sem észlelhetünk. Ha kevés levelet nagyobb mennyiségű szénával és szalmával, esetleg egy erőtakarmánnyal keverünk, a tej zsirtartalma mindig növekszik, a mi akkor lesz leginkább szembevetendő, ha cukorrépát is adunk hozzá. Ezért is célszerű a cukorrépát tisztításkor a levelek aljában átvágni, mivel a levelek a répaszeletekkel értékesebbé és emészthetőbbé lesznek. Tiszta levelet naponta 20 kgr.-nál nagyobb mennyiségben nem etethetünk, míg ha répaszeletek is vannak rajta, 50 kgr.-t is adhatunk minden káros hatás nélkül az állatoknak.

Madarak téli etetése. Erre a célra a berlini »Thierschutz Korrespondenz« szilárd lépények készítését ajánlja. Az alkatrészek: különböző magvak, u. m. más, kender, zab, napraforgómagvak stb., továbbá zsemle, husdarabok; szárított bodzabogyók stb. Ezekhez az anyagokhoz valamivel több, mint félfannyi olvasztott marhafagygyut keverünk. A forró, folyékony keveréket egy közönséges mázos agyafazékban kihűlni engedjük kiborítjuk valami deszkafélére, vagy asztalra, mely fölé egy tetőt alkalmazunk, mely esőtől és hótól megvédi az eleséget és etetőhelyet. Ennek a lépényfélének előnye az, hogy minden fajta madár, rovarévó és szemmel egyaránt táplálkozik belőle.

KÜLÖNFÉLÉK

Az alkohol és az állatok. Hogy a borszesz, vagy akár a pálinka is minden élőlényt megöl, mindenki tapasztalásból tudja s az alkoholnak ezt a gyilkoló tulajdonságát gyakorlatilag föl is szoktuk használni alkalmatlan élősködők kipusztítására, nemkülönben gyorsan rothadó tár-

gyak, például állatok s anatómiai készítmények konzerválására. Gyűjteményeinkre valóságos áldás az alkohol, melynél jobb konzerváló anyagot ezidő szerint nem ismerünk; a kellő módon alkalmazott alkoholban még a legpuhább tárgyakat is jellemző duzzadtságban tudjuk gyűjteményeinkben bármely ideig eltartani. Az alkoholnak e gyűjteményi célokra való igazán megbecsülhetetlen hatása pedig egyrészt abban van, hogy a vizet elvonja s a puha tárgyat megkeményíti, másrészt és főképp peddig abban, hogy a mindenütt jelenlevő rothadást okozó baktériumokat megöli s a rothadást megakadályozza. Az alkoholt, minthogy minden életet kiolt gyakran használjuk száraz állapotban konzerválandó állatoknak megölésére is.

Mindenki, a ki az alkoholt ily célból alkalmazta, bizonyára tapasztalta, hogy az alkohol nem egyformán hat minden állatra: mert vannak oly szívóséletű állatok is, a melyek, bár több órán át voltak alkoholban s látszólag már ki is mulnak, az alkohol elpárolgása után ismét életre ébrednek. Ez áll nevezetesen a rovarokról, mint azt minden rovargyűjtő gyermek, kire még nem bízható a biztosan ölé, de veszedelmes cianáliumos gyűjtőüveg, boszankodva tapasztalhatta, midőn a borszesszel látszólag megölt és türe szurt bogara másnapra kialudta halált színlelő mámorát s a kis gyűjteményben rettenetes pusztítást vitt véghez.

Az állatok alkoholhoz természetesen csak az ember környezetében juhatnak s a tapasztalat azt tanítja, hogy a különböző állatok ezen élvezeti szerrel szemben nagyon különböző módon viselkednek. A legtöbb emlőállat undorral fordul el az alkoholtól; ellenben az elefántról azt mondják, hogy ha már egyszer megkóstolta, szívesen iszik mindenféle szeszes italt. Ugyanezt mondják a torkos majmokról; a fogságban tartott majom hamar megszokja a szeszes italokat s ha szerét teheti, az asztal alá issza magát, akár csak közeli rokona — az ember. Indiában a majmok gyakran elisszák az ember elől a pálmabor gyűjtésére kitett edények tartalmát, nem egyszer a saját vesztükre, mert a lerészegedett tolvajok könnyen kézrekerülnek s ekkor nem kerülnek el jól megérdemelt büntetésüket. A finom szaglású rovarokat (méheket, darazsakat, legyeket, pillangókat) nagyon vonzza a szeszes italok kellemes illata s a párolgó szesztől elkábulva és a kitett edénybe beleszedülve, gyakran tömegesen pusztulnak el. A légynek és svábbogárnak a szesz iránt való szeretetét tudvalevően pusztításukra is föl szokták használni. A svábbogárról még azt is mondják, hogy a szeszes italok közül különösen a sört kedveli. A forróövi falánk természetéről (fehér hangyákról) azt irta egy angol lap, hogy a kalkuttai kormányzó pincéjében lassanként egy csöppig kiitták a drága borokat. Valószínű azonban, hogy ebben az eset-

ben az imposztorok nem annyira természetesek, mint inkább afféle két lábon járó tollatlan állatok lehettek.

Strucctelep Európában. Nizza klímájának kiválósága mellett semmi sem bizonyít jobban, mint az, hogy környékén 1900-ban Afrikából behozott struccokkal telepet népesítettek be, mely teljesen bévált. Kezdetben délafrikai struccokat tenyésztettek, melyek tollai legkiválóbbak s azután a nubiai fajból is vittek be néhány törzset. Nizza enyhe klímája alatt annyira elszaporodtak, hogy a telepen már 250 strucc van. A him struccok sokkal értékesebbek, mert gyönyörű hófehér tollaik vannak, míg a nőstény struccok tollát előbb mindenféleképpen ki kell készíteni. 4—6 hónapos struccnak az értéke 350 frank, a 7—8 hónaposé 750 frank, a kifejlett himpéldányoké pedig 2000 frank. A strucc 50—60 tojást tojik, melyeket Afrikában a nap melege költ ki, Nizzában pedig költőgépekkel segítik világra a struccsirkéket. A pár napos struccok élleme apróra vágott lucerna és dara, kevés vagdalt hussal, később apróra vágott szárított szénát és kukoricát kapnak. Tollukat minden kilenc hónapban szedik.

Élő vizözönelőtti állat. Egy buenos-ayresi folyóirat szerint Georgés Dupui francia utazó Alaska jeges vidékein egy élő dinosauruszt talált. Maga Dupuy következőleg ír róla egy sanfranciscói barátjának, Butler bankárnak, kinek bányarendelője van Alaskában: »Mac Questen állomásról, az inkoni vidék egy Isten háta mögötti fészkeből kirándultunk a patridge creeki síkságra. Egy roppant nagy állat nyomait követtük, a nélkül, hogy ráakadtunk volna. A hosszú uttól kifáradva tüzet raktunk, teáztunk, mikor a közelben egy meredékről apró kövek alágörgése s rekedt ordítás riasztott föl. A keresett állat előtűnt; óriási fekete szörnyeteg, vörös szájszállal s az állkapcsait mozgatva. Valószínűleg húst evett. Lassan, nehézkesen törtetett föl a szakadék tulsó felén. Dupuy lerohant a völgybe, Lavagneux pedig reszketve mormolá: »A dinosaurusz!« Ős indián kísérőnk félelmében arcra borult. A szörnyeteg tőlünk alig husz lépésnyire megállt s a lenyugvó napra bámult. Orrától a farka végéig tizenöt méter hosszú lehetett és súlyát háromszáz métermázsára becsültük. Az orra hegyén hatalmas szarv volt, mint a rhinocerosznak, bőre tele volt hosszú sörtével s hasa merő egy piszok volt. Egyszerre csak hátulsó lábaira ült s azután mély bömbölést hallatva meglepő ügyességgel ugrott le a szakadékba, Dupuy valószínűleg egy szertelen nagyságu rhinocerosszal találkozott, de hogy került ez föl a jeges vidékre, eltekintve attól, hogy füevő állat?

H I R E K

Halálozás. A következő gyászjelentést vettük: A Lippai m. kir. főerdőhivatal altiszti kara őszinte fájdalommal tudatja szeretett kartársának Kolláth Ferencz m. kir. I. oszt. erdészeti altisztnak folyó hó 23-án hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultban az altiszti kar egyik legbuzgóbb tagját veszítette el. Az elhunytat folyó hó 25-én délután 3 órakor kísérik a halottas házból örök nyughelyére. Lippa, 1908. évi november hó 24-én. Áldás és béke poraira!

Az erdő titka. Beznicza Márton erdőőr a gödöllői koronauradalom fácánosában szeptember 15-én Kodó József földmivist agyonlőtte. Az erdőőr azzal védekezett, hogy Kodót tilos legeltetésen kapta rajta és a mikor ezért kérdőre vonta, Kodó birokra kelt vele és ő önvédelemből használta fegyverét. A pestvidéki esküdtbíróság mult hó 27-én tárgyalta Beznicza perét. A vádat Takács ügyész, a védelmet Dési Géza dr. ügyvéd képviselte. A vádlott ezuttal is a jogos önvédelemmel védekezett. A tanúk nem sok felvilágosítást tudtak adni, mert az esetnek szemtanúi nem voltak. Az orvosszakértők azonban olyan véleményt adtak, hogy a holttesten talált sérülések nem engednek arra következtetni, hogy a lövés önvédelemből történt. Az esküdtek a vádlottat nem bűnösnek mondták ki, mire az esküdtbíróság a vádlottat felmentette és nyomban szadadlábra helyezte.

A vigyázatlan vadász halála. Aranyosmaróti távirat jelenti a következő esetet: Kislócz község korcsmájában vadásztársaság pihent meg. Benkovics János jogszigorló lekasztotta válláról fegyverét, melyből elmulasztotta kiszedni előbb a töltést. A puska elsült s a golyó halántékon találta Benkovicsot, ki rögtön meghalt.

Meggyilkolt erdőőr. A mult hó folyamán Szakazán (Krassó-Szörénymegye) községben a korcsmában az ablakon át lelőtték az ottani állami erdőőrt, a ki nyomban meghalt. A vizsgálat annak idején megindult, de csak most vezetett eredményre. A büntett elkövetésével gyanúsított két szakazáni lakos most került kézre, akik azután bevállották, hogy a gyilkosságra a szakazáni görög-keleti felekezeti iskola tanítója, Petrescu János biztatta fel őket, a ki régi haragosa volt az erdőőrnek és a gyilkosság napján is volt közöttük szóváltás. Petrescut a tettesekkel együtt a lugosi királyi törvényszékhez szállították.

Az orvvadász tragédiája. Dezső György és Dezső József kislaludi erdőőröket hivatali működésük közben mult hó 24. és 25-ike közti éjszakán ismeretlen tettesek megtámadták. A sötétben egy lövés dördült el, mely Dezső Györgyöt fején megsebesítette. Dezső György visszalőtt. A lövést halálhörgés követte, az erdőőrök arra tarván, halva, szétroncsolt fejjel talál-

ták Fehér Józsefet, ki rettegett és veszedelmes vadász hírébe állott. Legutóbb hét évi fegyházbüntetést szenvedett súlyos testi sértést okozó bűntény miatt.

Agitáljatok saját lapunk érdekében; hassatok oda, hogy minden kartárs előfizetője legyen!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Breczkó József urnak, Kőcsönye. Az illető präparátor címe: Haering Ede, Szeged. Hirdetésével az év elején felhagyott, ezért nem találja azóta nevét lapunkban. — **Orosz Ferenc** urnak, Kőszvényes. Át fogjuk az ügyet tanulmányozni és esetleg magán levélben válaszolunk. — **Gáspár János** urnak, M.-Erdőtanya. Az adott tanácsért fogadjuk hálás köszönetünket. Hiszen ha minden tisztelt olvasónk Önhöz hasonlóan lelkesednék és gondolkodnék, akkor lapunknak nem csak fennállása, de felvirágozása is biztosítva lenne. Ha felhívásunknak meg lesz a kívánt eredménye, lapunkat a jövő évben gazdagabb tartalommal és szép képekkel díszítve fogjuk kiadni. Reméljük a legjobbat!

A KIADÓHIVATAL POSTÁJA

Cseri Pál urnak, Dudar. Sziveskedjék megírni, hanyadik számot nem kapta, hogy azt pótlólag megküldhessük. — **Obuch József** urnak, Nyék. A 6 koronát, melylyel jövő évi április végéig van előfizetve, köszönettel nyugtázzuk. — **Mezey Károly** urnak, Ósánc. Változást bejegyeztük; előfizetése ez év végéig rendben van. — **Gaál Gyula** urnak, Alsómoecs. Igéretét és a lakásváltozást bejegyeztük. — **Kovács János** urnak, Rákhegy. A postát megintettük. Többire nézve lehetőleg gondoskodni fogunk. — **Keresztes István** urnak, Czód. A változás bejegyzése megtörtént. — **Kovács Géza** urnak, Ősi. Az év végéig rendben van. Utalványt akkor mindenkinek csatoltunk új előfizetők szerzése céljából. — **Gósa Dénes** urnak, Ósopot. A lakásváltozást bejegyeztük. — **Czere Sándor** urnak, Mohács. Amíg kissé rendbe jöhetünk a lappal, a késést nem bírjuk megakadályozni, reméljük azonban, hogy tisztelt olvasóink a mostani második cikkünk hatása alatt a helyzetet meg fogják javítani. Addig kérjük szíves elnézésüket.

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában, Szászsebesen

HIRDETMÉNYEK

Pályázat erdőőri állásra.

Trencsén vármegye területén lévő, s állami kezelés alatt álló erdőbirtokok őrzésére szervezett egyik kerületi erdőőri állomás megüresedvén, annak betöltésére pályázatot nyitok.

Javadalmazás összesen évi 960 kot. Pályázni szándékozókat felhívom, miszerint az 1879. évi XXXI. t. c. 37 §-ának a, b, és c, pontjaiban jelzett kellékeket, valamint eddigi szolgálatukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket f. é. december hó 20-ig a trencsényi m. kir. állami erdőhivatalnál nyújtsák be, megjegyezvén, hogy a magyar nyelvnek szóban és írásban való birásán kívül a tót nyelvben való jártasság is megkívántatik.

Az állás 1909. évi február hó 1-én elfoglalandó.

(1—2)

Baross, a közig. erdőbiz. elnöke.

VADÁSZ SZÓTÁR

Összeállította Szilávik Nándor főerdész

o ismert szakíró, a Vadász Ujság főmunkatársa o

Ismét valami új dologgal állunk elő, amelynek a szükségét érezte minden szenvedélyes vadász. A Vadász Ujság főmunkatársa a több oldalról megnyilvánult kívánságoknak eleget teendő, rég idő óta dolgozott e kommentárral kísért magyar-német nyelvű szótáron, melyet most sajtó alá rendezett és amely sok mindenre tanítja meg az olvasót, aminek jelentősége előtte eddig ismeretlen volt. Annak előre bocsátára mellett, hogy a szótárt a lap minden előfizetőjének díjtalanul akarjuk rendelkezésére bocsátani, nem zárunk ki abból másokat sem, hogy azt kiadóhivatalunk útján igen jutányos árban megkaphassák. A 10—12 ivre kiterjedő, igen gondosan összeállított s az országban divó műszavakat teljesen felölelő mű ára a nem előfizetőknek sem fog többbe kerülni, mint 3 korona. Előjegyzéseket már most elfogad a kiadóhivatal, mely ettől teszi függővé a nyomtatandó példányok számát és a mű árának még esetleges

o o o csökkentését. o o o

A Vadász Ujság kiadóhivatala, Ujpest.

HIENTZ JÓZSEF

KÖNYVNYOMDA

SZÁSZSEBES

HIRDETÉSEKET
JUTÁNYOSÁRON KÖZÖL
o o AZ o o
ERDÉSZETI UJSÁG

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt s elismert
egy- és kétsövű vadászfegyvereket,
flóberteket, karabélyokat, céllövő fegy-
vereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

o o árfelemelés nélkül szállít: o o

Aufrecht és Goldschmied

o o fegyveráruháza o o

Budapest, VII., Rákócy-ut 26. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!!

ÉLŐVADAK

Foglyokat, fácánokat, nyulakat, szarvasokat,
őzeket, däm vadat, uhukat kunyhóleshez, to-
vábbá minden fajú ragadozó emlősöket és
madarakat, tyukokat, libákat, diszfácánokat
vásárol és erre vonatkozó ajánlatokat kér

== MAYER EDE ==

udvari szállító == élővadkiviteli üzlete

o o WIENER-NEUSTADT o o

Schneebergasse Nr. 10. Alsó-Ausztria.

Fióküzlet (vadkereskedés) Magyarországon

o o Savanyukut, Sopronmegye o o

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Legjobb hírű, legnagyobb üzlet!

Gyertyán

hasábokat, szerszámnak valót,
rönköket legalább 25 cm. át-
mértől felfelé o o o

o o o Gyertyán

dorongfát, 1 m. hosszút, 6—9
cm. vastagot minden mennyi-
ségben vásárol: o o o

S. M. R ü b n e r

o fanagykereskedése o

== Wien ==

II—2., Kaiser Josef-strasse 39

SANITAS

Az orvosok megállapították, hogy a
reuma-csusz és köszvény legsikere-
o sebben gyógyítható a o

„S A N I T A S”

szobagőzfürdőkészülékkel, melynek
segélyével bármely szobában 5 per-
c alatt kényelmes gőz- vagy hőlég-
fürdőt készíthetünk. Egészséges
embernek is nélkülözhetlenek ezen
fürdők, ha betegségek elleni véde-
kezés céljából a szervezetét edzeni
akarja. Tervezése csekély, ára mál-
o tányos, tartóssága korlátlan o
Ezernyi elismerő- és köszönőlevelet
tartalmazó ismeretkönyvet ingyen
o o és bérmentve küld:

FÖRSTNER ALADÁR

„SANITAS” szobagőzfürdő-készülékek gyára
Budapest, VII., Alsóerdősor 30

Legrégibb, legnagyobb hazai vállalat e szakban
Sok a silány utánzat, ezektől kell óvakodnunk

== Egyedüli ferlachi gyártmány! ==

A bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. — Arany érem:
Páris 1906. 46. remekelés.

OGRIS MARKUS Ferlach, Karinthia fegyvergyár és (prácios) puskaműves.

Szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és céllövőfegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű Drilling-fegyverekben. Súlyuk 2·8—3 kg. Browning-féle sértes ismétlőfegyver 210 K gyári árban.

Egy Mannlicher Schönauer ismétlő kurtály 6·7 mm. és 9 mm. öbű, 400 lépésig, jótállás mellett, a legpontosabban belőve, ára 190 K.

Egy Mannlicher Excelsior ismétlő kurtály 11·5 mm. öbű, acélköpenyburkolatu és legerősebb a füst nélküli lőpor töltés használatára, a legpontosabban belőve, egész hossza 101 cm., súlya 2·5 kg., nagy kezdő sebességgel és a legerősebb átütő erővel, nagy vad lövésére isgen alkalmas, ára 190 K.

Egy Mannlicher ismétlő kurtály '95-ös minta, 8 mm. öbű, ára 140 K.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. == Magyar levelezés.

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udvari szállítók, BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A nagym. földművelési m. kir. minisztérium 70542 magas rendeletével az erdőigazgatóságoknak ajánlva

Erdészeti és erdőaltiszi egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat és mindennemű felszerelési cikket
o o o ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban. o o o

Fehérneműek és harisnyák óriási választékban. o Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.
Polgári ruhák a legjobb magyar és angol szövetekből elsőrangú szabászok közreműködésével készülnek.
Hivatalos uton részletfizetésre is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívá-
o o o natra saját költségünkön egy szabászt küldünk a mértékek felvétele végett. o o o

|| Árjegyzéket és mintákat ingyen és bérmentve küldünk és vevőink ké-
nyelmére bármely cikket beszerzünk. Meg nem felelőt visszaveszünk.

Legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet!

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában. Szászsebes.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj